

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет природничих наук

Кафедра біології та екології

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ВК 10/1 Теріологія і орнітологія

Освітня програма Біологія та лабораторна діагностика

Спеціальність 091 Біологія

Галузь знань 09 Біологія

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 7 від "13" березня 2023 р.

м. Івано-Франківськ – 2023

Зміст

1. Загальна інформація	3
2. Опис дисципліни	3
3. Структура курсу	4
4. Система оцінювання курсу	5
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу	5
6. Ресурсне забезпечення	5
7. Контактна інформація	6
8. Політика навчальної дисципліни	6

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Теріологія і орнітологія
Освітня програма	Біологія та лабораторна діагностика
Спеціалізація (за наявності)	–
Спеціальність	091 Біологія
Галузь знань	09 Біологія
Освітній рівень	Бакалавр
Статус дисципліни	Вибіркова
Курс / семестр	IV / VII
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 14 год. Лабораторні заняття – 16 год. Самостійна робота – 60 год. Екзамен
Мова викладання	Українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pro

2. Опис дисципліни

Мета та цілі курсу

Навчальна дисципліна «Теріологія і орнітологія» є вибірковою навчальною дисципліною для студентів спеціальності 091 Біологія. Курс розроблено таким чином, щоб надати здобувачам необхідні знання про різноманіття сучасних ссавців, риси їх морфології й анатомії, особливості фізіології, закономірності і принципи існування звірів у різних середовищах, питання їх систематики, філогенії та охорони, а також про будову птахів, здійснення основних фізіологічних процесів, риси в їхній організації, що забезпечують політ, особливості розмноження і розвитку у різних екологічних умовах, класифікацію птахів, а також знання про біорізноманіття птахів і їх поширення на планеті та в Україні.

Метою вивчення вибіркової дисципліни «Теріологія і орнітологія» є сформувати у студентів уявлення щодо морфо-анатомічних особливостей і фізіологічних функцій ссавців як найвище організованого класу хребетних тварин, ознайомити з основними етапами еволюції звірів, а також з основами сучасної систематики групи, поширенням, особливостями біології та екології представників різних рядів, а також сформувати у студентів загальне уявлення про морфо-анатомічні і фізіологічні особливості птахів, основи сучасної систематики та екології представників класу Птахи.

Цілі:

- сформувати у студентів поглибленні знання щодо морфології, анатомії та фізіології ссавців різних рядів, виділення основних принципів класифікації звірів, розширення уявлення про різноманіття ссавців, їх систематичні групи та життєві форми, а також формування практичних умінь та навичок щодо використання сучасних методик дослідження та визначення звірів.
- сформувати у студентів поглибленні знання щодо будови і фізіології птахів, їхнього біорізноманіття на планеті та в Україні, методик сучасних орнітологічних досліджень, а також набуття навичок застосування отриманих знань у процесі навчання та у практичній діяльності.

Компетентності

ЗК 03. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
 ЗК 04. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
 ЗК 07. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
 ЗК 08. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.
 ЗК 10. Здатність працювати в команді.
 СК 07. Здатність до аналізу будови, функцій, процесів життєдіяльності, онто та філогенезу живих організмів.

СК 09. Здатність аналізувати результати взаємодії біологічних систем різних рівнів організації, їхньої ролі у біосфері та можливості використання у різних галузях господарства, біотехнологіях, медицині та охороні навколишнього середовища.

СК 15. Здатність до чіткого виокремлення причинно-наслідкових зв'язків між структурною організацією, принципами функціонування фізіологічних систем та середовищем існування.

Програмні результати навчання

ПР 04. Спілкуватися усно і письмово з професійних питань з використанням наукових термінів, прийнятих у фаховому середовищі, державною та іноземною мовами.

ПР 08. Знати та розуміти основні терміни, концепції, теорії і закони в галузі біологічних наук і на межі предметних галузей.

ПР 09. Дотримуватися положень біологічної етики, правил біологічної безпеки і біологічного захисту у процесі навчання та професійній діяльності.

ПР 10. Знати основи систематики, методи виявлення та ідентифікації неклітинних форм життя, прокаріотів і еукаріотів й застосовувати їх для вирішення конкретних біологічних завдань.

ПР 12. Демонструвати знання будови, процесів життєдіяльності та функцій живих організмів, розуміти механізми регуляції фізіологічних функцій для підтримання гомеостазу біологічних систем.

ПР 21. Аналізувати інформацію про різноманіття живих організмів.

ПР 22. Поєднувати навички самостійної та командної роботи задля отримання результату з акцентом на добросовісність, професійну сумлінність та відповідальність за прийняття рішень.

3. Структура курсу

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1.	Морфо-фізіологічні особливості ссавців.	Предмет і історія розвитку теріології. Покриви та їх похідні. Опорно-рухова система. Внутрішня будова та розвиток ссавців.	Виконання лабораторних завдань. Тестування.
2.	Екологія та систематика звірів.	Екологія ссавців. Систематика ссавців. Етологія звірів. Охорона ссавців. Ссавці в практиці народного господарства.	Виконання лабораторних завдань. Тестування.
3.	Морфо-фізіологічні особливості птахів.	Орнітологія – наука про птахів. Історія розвитку орнітології. Загальна характеристика класу Птахи. Зовнішня будова. Опорно-рухова система птахів. Типи переміщення. Морфо-фізіологічні особливості систем внутрішніх органів птахів. Розмноження й розвиток птахів.	Виконання лабораторних завдань. Тестування.
4.	Екологія та систематика птахів.	Систематика птахів. Орнітофауна України. Екологічні групи птахів. Методи орнітологічних досліджень. Охорона птахів.	Виконання лабораторних завдань. Тестування.

4. Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Лекція	–
Лабораторні заняття	40
Самостійна робота	5
Індивідуальне завдання	5
Екзамен	50
Максимальна кількість балів	100

5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу

Види навчальної роботи	Навчальні тижні																Разом	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16		17
Лекції																		-
Лабораторні заняття		5		5		5		5		5		5		5		5		40
Самостійна робота																5		5
Індивідуальне завдання																5		5
Екзамен																	50	50
Всього за тиждень		5		5		5		5		5		5		5		150		100

Примітка: не рекомендується на один тиждень планувати кілька форм контролю.

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедійні презентації (лептоп, проектор), використання системи дистанційної освіти для проведення тестування, муляжі систем органів птахів та ссавців.
-----------------------------------	--

Рекомендована література:

1. Ільєнко М. М. Теріологія / М. М. Ільєнко. – К.: Фітосоціоцентр, 2003. – 166 с.
2. Загороднюк І. Список ссавців України 2020: доповнення та уточнення / І. Загороднюк, С. Харчук // Theriologia Ukrainica. – 2020. – Вип. 20. – С. 10-28.
3. Види ссавців світу [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.departments.bucknell.edu/biology/resources/msw3/>
4. Наукові назви ссавців України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://izan.kiev.ua/term_com/mammal.htm
5. Ссавці Червоної книги України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://redbook-ua.org/category/mammalia/>
6. Черкашанко М.І. Орнітологія. Ч.1. Морфологія. – Львів, 1974. – 84 с.
7. Черкашанко М.І. Орнітологія. Ч.2. Сучасна класифікація птахів. – Львів, 1974. – 84 с.
8. Фесенко Г. В., Бокотей А. А. Птахи фауни України : польовий визначник.– К., 2002, 416 с.
9. Безкоштовна електронна біологічна бібліотека Zoometod. Книги по орнітології. URL: <http://www.zoometod.com/>
10. Бібліотека ім. В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbu.gov.ua>

7. Контактна інформація

Кафедра	Кафедра біології та екології, 5 поверх, 509 ауд.
Викладач (і) Гостьові лектори	Тетяна Микитин, к.б.н., доц
Контактна інформація викладача	tetiana.mykytyn@pnu.edu.ua

8. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	<ul style="list-style-type: none"> - Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для опанування результатів навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі). Політика щодо академічної доброчесності регламентується положенням: «Положення про запобігання академічному плагіату у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/02/%D0%9D%D0%B0%D0%BA%D0%B0%D0%B7-%E2%84%96627_27.09.2018.pdf. - У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання. - В Університеті діють морально-етичні принципи та правила поведінки викладачів і студентів, яких слід дотримуватися у своїй діяльності, прописані в Кодексі честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/02/%D0%9A%D0%BE%D0%B4%D0%B5%D0%BA%D1%81.FR12.pdf - Політика щодо перескладання змістових модулів та оскарження оцінювання
Пропуски занять (відпрацьован ня)	Ліквідація академічної заборгованості, перескладання змістових модулів та оскарження результатів оцінювання проводиться згідно порядку прописаного в «Порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019)» https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2019/11/PORYaDOK-Orhanizatsii-Ta-Provedennia-Otsiniuvannia-Uspishnosti-Studentiv-Prykarpatskoho-Natsionalnoho-Universytetu-Im.-Vasyliya-Stefanyuka.pdf
Виконання завдання пізніше	Завдання, які студент виконав пізніше зазначених кінцевих термінів не приймаються і повинні бути відпрацьовані індивідуально. Винятком із цього правила є наявність поважної причини з її документальним підтвердженням.

встановленого терміну	
Невідповідна поведінка під час заняття	<ul style="list-style-type: none"> - Неприпустимі списування, студент повинен вільно володіти матеріалом. - Якщо студент пропустив більше 50% занять, він повинен пройти тестування на сайті дистанційного навчання і тільки тоді буде допущений до написання екзаменаційної роботи. - Обов'язковим для допуску до екзамену є відвідування більше 50% занять, робота на заняттях, підготовка доповідей, виконання контрольної роботи. Студент повинен набрати мінімум 25 балів за роботу на практичних заняттях. - Для складання екзамену/заліку студент повинен набрати мінімум 25 балів за написання екзаменаційної роботи. <p>По завершенні вивчення курсу здобувачі вищої освіти мають можливість пройти опитування у системі Центру дистанційного навчання та моніторингу освітньої діяльності https://d-learn.pnu.edu.ua/ щодо удосконалення якості навчання. Анкета носить анонімний характер і включає 10 запитань, відповіді на них будуть використовуватися лише в узагальненому вигляді.</p> <p>Заповнення анкет є важливою складовою навчальної активності студентів, що дозволить оцінити дієвість застосованих методів викладання та врахувати їх пропозиції стосовно покращення змісту навчальної дисципліни.</p>
Додаткові бали	-
Неформальна освіта	-

Викладач

Микитин Т.В.